

Rusza Program Budowy Kapitału Polaków

Informacja prasowa, 4 lipca 2016 r.

- **Program Budowy Kapitału to kompleksowy plan tworzenia dobrowolnego kapitałowego systemu oszczędzania w Polsce oraz długoterminowych produktów inwestycyjnych**
- **Program ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa finansowego Polaków i stabilności systemu finansów publicznych oraz rozwój lokalnego rynku kapitałowego i podniesienie potencjału rozwoju gospodarki**
- **Planowane jest stworzenie powszechnych dobrowolnych pracowniczych i indywidualnych programów kapitałowych w ramach III Filaru systemu emerytalnego, publicznych funduszy nieruchomości, nowego typu obligacji Skarbu Państwa w formie obligacji premiowych i infrastrukturalnych oraz obniżenie podatku od dochodów z długoterminowych (powyżej 12 miesięcy) inwestycji kapitałowych,**
- **Przebudowa modelu funkcjonowania Otwartych Funduszy Emerytalnych Oczekiwane wybrane efekty realizacji programu to zwiększenie liczby uczestników III filarowych Pracowniczych Programów Kapitałowych o 5,5 mln osób, od 12 do 22 mld zł dodatkowych oszczędności długoterminowych rocznie, podniesienie dynamiki wzrostu PKB o około 0,4 pkt. proc. w długim terminie, 16,5 mln oszczędzających w ramach Indywidualnych Kont Emerytalnych oraz istotne zwiększenie bezpieczeństwa finansowego Polaków**

Program zakłada największą reformę systemu oszczędzania od 1999 roku poprzez budowę powszechnego i dobrowolnego oraz pracowniczego i indywidualnego systemu kapitałowego. Planowane jest utworzenie efektywnego III filaru systemu emerytalnego w postaci Pracowniczych Programów Kapitałowych (PPK) oraz Indywidualnych Programów Kapitałowych (IPK). Budowie powszechnego III filaru mają sprzyjać atrakcyjne zachęty fiskalne ze strony Państwa. Program obejmuje także rozwój nowych produktów oszczędnościowych w postaci m.in. publicznych funduszy nieruchomości (tzw. „polskich REIT-ów”), obligacji infrastrukturalnych oraz obligacji premiowych.

W nawiązaniu do politycznych deklaracji, które padły podczas ostatniego Kongresu Prawa i Sprawiedliwości rozpoczną się aktualnie prace nad uszczegółowieniem założeń reformy Otwartych Funduszy Emerytalnych. Wstępne propozycje zakładają wykorzystanie środków zgromadzonych w OFE do wsparcia polskiej gospodarki i budowy oszczędności emerytalnych polskich gospodarstw domowych. Koncepcja, która będzie obecnie wypracowywana, będzie najprawdopodobniej polegać na przekazaniu środków OFE na indywidualne konta emerytalne ich uczestników oraz „nowe ważne przedsięwzięcia, które będą budowały siłę naszej polityki gospodarczej”. Intencja polityczna jest jednoznaczna, a dalsze prace będą prowadzone w ramach konsultacji międzyresortowych i społecznych.

Polski model gospodarczy wymaga transformacji celem osiągnięcia dobrobytu na poziomie najwyższych rozwiniętych krajów świata. Kluczowe wyzwania związane z rozwojem społeczno-gospodarczym obejmują m.in.:

- niskie krajowe oszczędności przekładające się na obniżone tempo inwestycji niezbędne do podniesienia konkurencyjności i poziomu rozwoju gospodarczego – około 3-5 proc. luka w stopie oszczędności i inwestycji,

- zła demografia skutkująca rosnącymi napięciami w systemie emerytalnym i trendem spadku świadczeń emerytalnych – wzrost relacji osób w wieku powyżej 65 lat do osób w wieku produkcyjnym z 1 : 4 obecnie do 1 : 1 w 2050 r.,
- wielokrotnie niższy od średniej w UE poziom aktywów finansowych Polaków,
- nieoptymalna struktura aktywów finansowych polskich gospodarstw domowych – około dwukrotnie niższy udział inwestycji długoterminowych oraz duży udział gotówki w obiegu na poziomie ponad 150 mld zł,
- brak powszechnego III filaru systemu emerytalnego – zaledwie 381 tys. osób korzysta z pracowniczych programów emerytalnych, a łączne aktywa III filaru to jedynie 1,1 proc. PKB,
- brak korzyści gospodarstw domowych z inwestycji w na rynku nieruchomości przynoszących stały dochód – zaledwie 6 proc. udział polskich inwestorów na rynku nieruchomości komercyjnych w Polsce,
- nieefektywność obecnego modelu funkcjonowania Otwartych Funduszy Emerytalnych – niski poziom emerytur z II filaru, brak nowych przepływów finansowych na lokalny rynek kapitałowy, odpływ środków na rynki zagraniczne oraz niski poziom konkurencji.

Program Budowy Kapitału ma na celu wzmocnienie fundamentów rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, będąc odpowiedzią na kluczowe wyzwania rozwojowe. Program obejmuje 8 kluczowych filarów:

1. Wprowadzenie powszechnego systemu dobrowolnych III filarowych pracowniczych programów emerytalnych w sektorze przedsiębiorstw – **Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK)**,
2. Reforma III filarowych indywidualnych programów emerytalnych – **uproszczone IKE i IKZE oraz Indywidualne Plany Kapitałowe (IPK) dla mikroprzedsiębiorstw**,
3. Bezpieczeństwo i efektywność programów emerytalnych – **limity kosztów oraz Polski Fundusz Rozwoju instytucją zarządzającą PPK na etapie ich tworzenia**,
4. Informacja o kapitałowych programach emerytalnych w jednym miejscu – **centralna elektroniczna ewidencja kapitałowych programów emerytalnych przy ZUS**,
5. Powszechny dostęp do inwestycji na rynku nieruchomości – **Publiczne Fundusze Nieruchomości ("polskie REIT")**,
6. Atrakcyjna oferta obligacji skarbowych dla inwestorów indywidualnych – **obligacje premiowe i infrastrukturalne**,
7. Rozwój kredytowania i bezpiecznego oszczędzania długoterminowego – **niższy podatek od dochodów z inwestycji długoterminowych powyżej 1 roku**,
8. Przebudowa modelu funkcjonowania Otwartych Funduszy Emerytalnych zgodnie z przedstawioną na Kongresie Prawa i Sprawiedliwości koncepcją,
9. W ramach powszechnego III filaru Pracownicze Planu Kapitałowe i Indywidualne Plany Kapitałowe mają zostać zaoferowane na zasadzie automatycznego zapisu 7,3 pracownikom sektora przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 19 pracowników będą tworzyły pracownicze programy emerytalne w oparciu o Pracowniczy Plan Kapitałowy (PPK), natomiast mikro i małe przedsiębiorstwa zatrudniające do 19 pracowników będą wybierały pomiędzy Pracowniczym Programem Kapitałowym a zaoferowaniem pracownikom Indywidualnych Programów Kapitałowych wybranej instytucji finansowej. Zasady uczestnictwa i zachęt fiskalnych będą jednakowe dla PPK i IPK. Automatyczny zapis będzie obejmował pracowników w wieku od 19 do 55 lat, którzy mogą w ciągu 3

miesiący złożyć deklarację o odstąpieniu od udziału w programie. W ramach programów pracownik może zadeklarować od 2 proc. do 4 proc. składki, która podlega zwolnieniu z obowiązkowej składki emerytalnej. Pracodawca może zadeklarować składkę od 2 proc. do 3 proc. wynagrodzenia pracownika, która podlega zwolnieniu ze składek na ZUS. Pracodawca otrzyma także dofinansowanie składki w wysokości 0,5 proc. z Funduszu Pracy poprzez obniżenie składki na Fundusz Pracy do wysokości 30-krotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej. Składka w części pochodzącej z Funduszu Pracy będzie wliczana do emerytury minimalnej. Zachęty fiskalne mają być atrakcyjne dla pracowników oraz minimalizować koszt programu dla pracodawców. Każdy pracownik przystępujący do programu otrzyma także opłatę powitalną w kwocie 250 złotych. Udział zachęt ze strony Państwa w łącznej składce wynosić będzie nawet około 30 proc.

Po osiągnięciu wieku emerytalnego 25 proc. zgromadzonych środków może podlegać wypłacie jednorazowej, a 75 proc. środków ma służyć wykupie emerytury terminowej lub dożywotniej. Środki zgromadzone w PPK i IPK mogą być przeznaczone na pokrycie wkładu własnego przy zakupie pierwszego mieszkania pod warunkiem ich zwrotu w okresie 10 lat. Do 15 proc. środków może być wypłacone jednorazowo w przypadku poważnych problemów zdrowotnych skutkujących orzeczeniem o niezdolności do pracy. Obecne programy III filarowe w oparciu o PPE, IKE, IKZE będą obowiązywały nadal, lecz planowane jest uproszczenie i odbiurokratyzowanie tych produktów.

Pracownicze Plany Kapitałowe oraz Indywidualne Plany Kapitałowe mają być zarządzane przez profesjonalne instytucje finansowe podobnie jak obecne programy III filarowe. Na etapie tworzenia Pracowniczych Planów Kapitałowych będą one obsługiwane przez pierwsze 24 miesiące przez Polski Fundusz Rozwoju w ramach funduszy inwestycyjnych o ściśle określonej polityce inwestycyjnej dopasowanej do profilu ryzyka uczestników. Bazując na doświadczeniach z rynku brytyjskiego udział Polskiego Funduszu Rozwoju ma na celu zapewnienia pracownikom i pracodawcom pewności co do dostępności obsługi programu na pierwszym etapie. Po okresie 24 miesięcy obsługa PPK będzie mogła być prowadzona przez inne instytucje finansowe działające na polskim rynku. Limit kosztów całkowitych obsługi PPK i IPK nie może przekraczać 0,6 proc.

Rozpoczęcie działania Pracowniczych Planów Kapitałowych i Indywidualnych Planów Kapitałowych planowane jest na 1 stycznia 2018 roku. Na I etapie program obejmować będzie 2,8 mln pracowników dużych przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 250 osób. Od 1 lipca 2018 roku planowane jest uruchomienie II etapu obejmującego przedsiębiorstwa średniej wielkości zatrudniające od 50 do 249 pracowników. Od 1 stycznia 2019 roku do programu włączone mają być małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 20 do 249 pracowników oraz mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 19 pracowników. Celem rozłożenia wdrożenia programu w czasie jest zapewnienie odpowiedniego czasu na przygotowanie się do jego realizacji po stronie instytucji obsługujących programy oraz pracodawców.

Szacowany łączny koszt zachęt fiskalnych Pracowniczych Planów Kapitałowych oraz Indywidualnych Planów Kapitałowych wynosi około 2,2 mld zł (0,11 proc. PKB) w okresie pierwszych 2 lat oraz 1,7 mld zł (0,08 proc.) w kolejnych latach. Koszt fiskalny powszechnego III filaru byłby tym samym na poziomie zbliżonym do kosztów ponoszonych przez Niemcy, Czechy, czy Belgię oraz wielokrotnie niższy niż w Szwecji, Wielkiej Brytanii i Finlandii, gdzie osiąga nawet 0,8 proc. PKB. Szacowany efektywny koszt fiskalny powinien być niższy, biorąc pod uwagę wysoce prawdopodobny wpływ Programu na obniżenie kosztów obsługi długu publicznego oraz oczekiwane podwyższenie długoterminowego potencjału wzrostu PKB o 0,4 pkt. proc.

Elementem realizacji Programu Budowy Kapitału ma być także stworzenie centralnej ewidencji III filarowych programów emerytalnych przy ZUS. Dzięki temu rozwiązaniu możliwy byłby dostęp w jednym miejscu uczestników programów do wszystkich informacji o swoich programach emerytalnych, w tym z możliwością integracji z rachunkiem bankowym i dostępności tych informacji w bankach celem umożliwienia łatwiejszego planowania finansowego dla gospodarstw domowych.

Program Budowy Kapitału obejmuje także wdrożenie nowych rozwiązań w zakresie dodatkowych długoterminowych produktów oszczędnościowych, w tym:

- Stworzenie Publicznych Funduszy Nieruchomości (PFN) jako polskiego odpowiednika powszechnych na wielu rynkach funduszy typu REIT. Fundusze te w formie specjalnych spółek akcyjnych notowanych na GPW w Warszawie inwestowałyby w nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne przynoszące stały dochód. PFN korzystałyby ze zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych na poziomie spółki akcyjnej. Fundusze miałyby wypłacać minimum 80 proc. zysków w postaci regularnych dywidend dla akcjonariuszy. Fundusze mają umożliwić dostęp polskim inwestorom indywidualnym oraz instytucjonalnym do korzyści wynikających z inwestycji na rynku nieruchomości przy zachowaniu wysokiej płynności inwestycji.
- Rozpoczęcie przez Skarb Państwa emisji obligacji premiowych dla inwestorów indywidualnych. Obligacje nie posiadałyby regularnego typowego oprocentowania, lecz oferowały możliwość uzyskania znaczącej premii pieniężnej w drodze losowania.
- Utworzenie nowego typu dłużnych papierów wartościowych w postaci obligacji infrastrukturalnych emitowanych przez agendy i fundusze Skarbu Państwa lub samorządów celem finansowania istotnych dla gospodarki infrastrukturalnych projektów inwestycyjnych.
- Obniżenie opodatkowania dochodów kapitałowych osób fizycznych od inwestycji długoterminowych powyżej 12 miesięcy z 19 proc. na 10 proc.

Zakładane wybrane efekty Programu Budowy Kapitału obejmują:

- wzrost o 5,5 mln uczestników III filaru systemu emerytalnego przy zakładanej partycypacji na poziomie 75 proc. pracowników, co przekłada się na udział w III filarze 53% wszystkich pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej na podstawie stosunku pracy,
- ponad 12 mld zł rocznie nowych oszczędności w III filarze przy średniej składce 4 proc., oraz 22 mld zł przy średniej składce 7 proc.,
- ponad 120 mld zł (blisko 5 proc. PKB) napływu nowych środków na polski rynek kapitałowy po 10 latach funkcjonowania Programu przy składce 4 proc., oraz 208 mld zł (około 8 proc. PKB) przy średniej składce 7 proc.,
- wzrost aktywów finansowych polskich gospodarstw domowych, gdzie szacowana wysokość zgromadzonych oszczędności uczestnika Programu wynosi 233 tys. zł po okresie 40 lat oszczędzania przy składce 4 proc. oraz 408 tys. zł przy składce 7 proc. dla osoby zarabiającej średnie wynagrodzenie w kwocie 4,3 tys. zł miesięcznie,
- stworzenie realnego i efektywnego zabezpieczenia emerytalnego, gdzie szacowane świadczenie emerytalne z III filaru wynosiłoby 1,4 tys. zł miesięcznie przy składce 4 proc. (podniesienie o 15 pkt. proc. stopy zastąpienia) oraz 2,4 tys. zł przy składce 7 proc. (podniesienie o 26 pkt. proc. stopy zastąpienia),

MINISTERSTWO
ROZWOJU

- zmiany zasad funkcjonowania kapitałowej części systemu emerytalnego,
- podniesienie tempa wzrostu PKB rocznie około 0,4 pkt. proc. w efekcie podniesienia stopy oszczędności i inwestycji w gospodarce,
- ułatwienie dostępności finansowania dla przedsiębiorstw, inwestycji samorządowych i infrastrukturalnych,
- zwiększenie stabilności makroekonomicznej, w tym bilansu płatniczego, poprawa struktury i kosztów obsługi długu publicznego.

Realizacja Programu Budowy Kapitału wymaga szeregu zmian legislacyjnych, których przeprowadzenie planowane jest na najbliższe 12 miesięcy. Obecnie Ministerstwo Rozwoju prowadzić będzie szerokie konsultacje założeń Programu z partnerami społecznymi oraz w ramach Rządu, a w szczególności w ramach wspólnego międzyresortowego zespołu z udziałem Ministerstwa Finansów oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.